

Теоретичні основи просторового розвитку міста

Т.О. Ніщик

Луцький національний технічний університет

43000 Україна, м. Луцьк, вул. Львівська, 75

Необхідність вивчення міста, як об'єкта формування просторового середовища, зумовлена прагненням виявити можливі напрями впливу на формування та функціонування простору міста, проведення його структурного аналізу, а також бажанням виявити можливі схеми управління та контролю за процесом розвитку сучасного міста.

Сьогодні в світі існує тенденція зростання площі міського простору, яка стала актуальною і для України. Наразі нові міста розширюють свої площі за рахунок приміських територій та територій наближених сіл. Слід зазначити, що в світі є ще запас територій придатних для міських забудов, однак, все необхіднішим стає пошук оптимальних варіантів організації міського простору.

Ми розглядаємо місто як планово-утворений багатофункціональний об'єкт соціально-економічного середовища, який характеризується комплексом раціонально організованих просторових підсистем (житлової, центрально-офісної, промислово-виробничої, транспортної, ландшафтно-рекреаційної), створених з метою ефективної організації міського простору, а також забезпечення його розвитку.

Колобок О. А., Макаричев А. С. зазначають: „сучасна проблема нашого часу є не матеріальною, а просторовою. Це проблема масштабів, пропорцій та розмірів” [1].

Простір організовується за рахунок об'єктів, які розташовані в його площині із певною щільністю. При цьому, залежно від кількості об'єктів та особливостей їх розміщення (концентрації), буде визначатися форма простору, яка обов'язково характеризуватиметься центром (центрами) та прилеглими територіями. Оскільки простір міста має форму, то відповідно, може бути вимірним певними показниками. З огляду на те, що система – це сукупність елементів і зв'язків між ними, можна говорити про системність в організації

міського середовища. З огляду на зв'язки, а саме їх спеціалізацію, буде визначатися напрям просторового розвитку досліджуваного міста. Швидкість розвитку залежатиме від пропускнуї здатності та динамізму простору.

Виходячи із ознак закладених в зміст, досліджуваної нами дефініції „простір міста”, вона визначатиметься як система об'єктів, розміщених на певній території, які формують просторово організоване середовище певної форми з чітко окресленим центром та функціональною спрямованістю - спеціалізацією, при цьому, об'єкти взаємодіють між собою в динаміці і характеризуються ущільненістю та пропускную здатністю.

Розвиток – це характеристика реальних змін об'єктів... Характеризуючи, перш за все, процеси змін, розвиток передбачає збереження (системної) якості об'єктів, що розвиваються [2]. На нашу думку, у результаті розвитку виникає новий якісний стан об'єкта - простору міста, що є наслідком зміни його характерних ознак, зв'язків або безпосередньо структури простору міста (тобто, виникнення, функціонування, трансформація чи реорганізація елементів і зв'язків просторових підсистем міста).

Література:

1. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем / Інститут регіональних досліджень НАН України. – К.: Видавничий дім А. С. С., 2004. – 400 с.
2. Новейший философский словарь / сост. А. А. Грицанов. – Мн.: Узд. В. М. Скакун. – 1998. – 896 с.